

2011-2015

ULUSAL SULAK ALAN STRATEJİSİ VE EYLEM PLANI

1. SULAK ALANLARDA ENVANTER, DEĞERLENDİRME VE İZLEME

Faaliyet Hedefi	Faaliyet	Kim(ler)	Destekleyecek Kurum(lar)	Ne zaman	Diğer İhtiyaçlar
1.1. 2015 yılı sonuna kadar Ulusal sulak alan envanterini Ramsar Bilgi Formu temelinde hazırlayarak bir rapor halinde Ulusal Sulak Alan Komisyonuna sunmak.	1.1.1. Ramsar Bilgi formunu örnek olarak bir envanter formu hazırlanacak	DKMPGM	USAK-TÇG	2012	
	1.1.2. 1:25000 ölçekli haritalar, uydu fotoğrafları (Google Earth, vs.) ve akademik yayınlar gibi kaynakları kullanarak başta, göl, delta, sazlık, bataklık, lagün gibi doğal sulak alan habitatları olmak üzere sulak alanlar belirlenecek ve listelenecek	DKMPGM	Harita Genel Komutanlığı, OGM, ÇOB Bilgi İşlem Daire Başkanlığı	2013-2014	
	1.1.3. Her bir sulak alana ait bilgiler 1.1.1 no'lu faaliyette öngörülen forma göre doldurulacak	DKMPGM	DSİGM, YSAK, STK	2015	
1.2. 135 Uluslararası öneme sahip sulak alan listesini 2011 yılı sonuna kadar gözden geçirerek güncellemek.	1.2.1. Mevcut liste 13 Ramsar alanı hariç olmak üzere liste üzerinden değerlendirme yapılacak	DKMPGM	USAK-TÇG	2011	
	1.2.2. Bilginin eksik ve/veya yetersiz olduğu durumlarda alanla ilgili bilgi temin edilecek	DKMPGM	İÇOM, STK, Üniversite	2011-2012	
1.3. 2012 yılı sonuna kadar sulak alanlara bağımlı türlerden su kuşları, sucul bitkiler, balıklar, amfibi, sürüngen ve memeliler için Ulusal Kırmızı Listelerinin oluşturulması için çalışmalar yapmak	1.3.1 Çalışma Komisyonu Kurulacak	DKMPGM	USAK-TÇG	2011	
	1.3.2. Çalışma Komisyonu, Sulak alana bağımlı tür listelerini oluşturacak.	Çalışma Komisyonu	USAK-TÇG, Üniversiteler, STK'lar	2011-2012	
	1.3.3. Çalışma Komisyonu, Ulusal Kırmızı Liste oluşturulması için boşluk analizi yaparak ihtiyaçları belirleyecek.	Çalışma Komisyonu	USAK-TÇG, Üniversiteler, STK'lar, IUCN Ulusal Komitesi	2012	
	1.3.4. Ulusal Kırmızı Listelerin tamamlanmasına yönelik ihtiyaçları belirlemek, eksik kalan verilerin tamamlanması amacı ile araştırmalar yapılacak.	DKMPGM, Çalışma Komisyonu, Üniversiteler, STK'lar	IUCN Ulusal Komitesi	2012-2013	
	1.3.5. Listeler hazırlanacak ve rapor halinde USAK'a sunulacak.	Çalışma Komisyonu		2014	

1.4. 2015 yılı sonuna kadar farklı ekolojik özelliklere sahip (göl, delta, akarsu, vb.) 3 ayrı pilot sulak alanın ekonomik değerlerini belirlemek.	1.4.1. Ramsar Bürosunca çıkarılmış olan Sulak Alanların Ekonomik Değerlendirilmesi kitabının Türkçe'ye çevirisini gerçekleştirmek	DKMPGM		2012 yılı haziran ayına kadar	
	1.4.2. Konu ile ilgili çıkarılmış yayınları taramak	DKMPGM		2012	
	1.4.3. DKMPGM koordinasyonunda Ramsar alanları öncelikli olmak üzere ekonomik analizlerin yapılacağı alanlar belirlenecek	DKMPGM		2012	
	1.4.4. Belirlenen alanlarda çalışmalar gerçekleştirilecek ve çalışma sonuçları kamuoyunda paylaşılacak.	DKMPGM	STK	2015	
1.5. 2015 yılına kadar Sulak alanların ekolojik karakterlerindeki değişiklikleri sürekli olarak izlemek.	1.5.1. İzleme birimleri kurmak.	DKMPGM		2012	
	1.5.2. İzleme programı oluşturmak	DKMPGM		2012	
	1.5.3. Sulak alanların aktif olarak izlenmesi için standart veri formları oluşturulacak	DKMPGM		2011	
	1.5.4. Formların 81 İl Çevre ve Orman Müdürlüğü tarafından düzenli olarak kullanımının sağlanması	DKMPGM		2012-2015	
1.6. 2015 yılı sonuna kadar sulak alan tipleri, buldukları bölgeleri ve büyüklükleri dikkate alınarak, ülkemizdeki Ramsar alanı sayısını 30'a çıkarmak.	1.6.1. Potansiyel Alanlar belirlenecek.	DKMPGM	USAK-TÇG	2011	
	1.6.2. İlan edilecek alanlar için Ramsar Bilgi formları doldurulacak	DKMPGM	Üniversite, STK	2011-2015	
	1.6.3. Belirlenen alanlarda Ramsar alanı sınırları tespit edilecek.	USAK	Yerel Üniversiteler, YSAK, ilgili Kurumlar	2011-2015	
	1.6.4. Komisyonun onayından sonra Ramsar Büroya sunularak ilan edilecek.	DKMPGM		2015	
1.7. Sulak alan ekosistemlerinde ciddi olumsuzluklar yarattığı tespit edilen yabancı türleri alandan uzaklaştırmak; bu mümkün olmuyorsa popülasyonlarını kontrol altına almak.	1.7.1. İstilacı Yabancı Türler tespit edilecek	DKMPGM	TKB, Üniversiteler	2012	
	1.7.2. Türlerle mücadele ve türün yayılmasını kontrol edecek yöntemler tespit edilecek.	DKMPGM	TKB, Üniversiteler	2013	
	1.7.3. Öncelikli alanlar belirlenerek mücadele yapılacak.	TKB, DKMPGM	Üniversiteler	2013	
	1.7.4. İstilacı türlere yönelik ilgi grupları bilinçlendirilecek.	DKMPGM	TKB, Üniversiteler	2013-2015	

2. POLİTİKALAR VE YÖNETİM ARAÇLARI

Faaliyet Hedefi	Faaliyet	Kim(ler)	Destekleyecek Kurum(lar)	Ne zaman	Diğer İhtiyaçlar
2.1. Sulak alanlarda akılcı kullanım prensibinin 10. Ulusal Kalkınma Planında yer almasını sağlamak.	2.1.1. Sulak alanlarda akılcı kullanım prensipleri ve ulusal ve uluslararası yükümlülüklerimiz ile ilgili DPT nezdinde girişimde bulunulacak.	USAK		2011-2013	
2.2. Sulak Alan Yönetim Planlarının etkin bir şekilde uygulanmasını ve izlenmesini sağlamak.	2.2.1. Standart bir izleme formu oluşturulacak ve illere gönderilecek.	DKMPGM		2011 yılı sonuna kadar	
	2.2.2. Yılda en az bir defa yerinde değerlendirme yapılacak.	DKMPGM		2011-2015	
	2.2.3. İzlemeyi sağlayacak bir mekanizmayı oluşturmak için çalışmalar yapmak.	DKMPGM		2012	
	2.2.4. Sulak Alan Yönetim Planı'na sahip alanlarda sulak alan sorumlusu yetkililerin görevlendirilmesini sağlamak.	DKMPGM	81 İl Müdürlüğü	2011-2015	
2.3. Yerel Sulak Alan Komisyonunun sulak alanlarla ilgili yeni yöntemler ve yaklaşımlar konusunda bilgilendirilmesi ve etkinliklerinin artırılmasını sağlamak.	2.3.1. İllerde Mülki Amirlerine yönelik koordinasyon ve işbirliği toplantıları yapılacak.	DKMPGM	USAK-TÇG	2011-2015	
	2.3.2. İllerde bulunan yerel sulak alan komisyonu üyesi kurum ve kuruluşların temsilcilerine yönelik sulak alan konusunda bilinçlendirme çalışmaları yapılacak.	DKMPGM		2011-2015	
2.4. 2015 yılı sonuna kadar uluslar arası öneme sahip sulak alanlar öncelikli olmak üzere en az 20 alanda Sulak Alan Yönetim Planı hazırlamak.	2.4.1. İllerden gelen talepler de göz önüne alınmak suretiyle öncelikli alanlar belirlenecek.	DKMPGM		2011-2015	
	2.4.2. Belirlenen alanlarda plan yapılması için bütçe ayrılacak.	DKMPGM		2011-2015	
2.5. 2015 yılı sonuna kadar en az 25 alanda Sulak Alanlarda Koruma bölgelerini belirlemek.	2.5.1. Yönetim planı yapım aşamasında olan alanlar başta olmak üzere öncelikli alanlar belirlenecek.	DKMPGM		2011-2015	
	2.5.2. USAK üyesi kurum ve kuruluş temsilcileri ile arazide çalışma yapılarak bölgeler tespit edilecek ve USAK'a sunulacak	DKMPGM		2011-2015	

2.6. Koruma bölgelerinin belirlendiği sulak alanlarda, koruma bölgesi uygulama esaslarının uygulanmasını sağlamak.	2.6.1. Koruma bölgesi belirlenen alanlarda ekolojik etkilenme ve sulak alan bölgelerinin başladığı yerlere bilgilendirme tabelaları konacak.	DKMPGM		2011-2015	
	2.6.2. Koruma bölgelerindeki uygulama esasları ve sınırlar hakkında yöre halkı bilgilendirilecek.	DKMPGM		2011-2015	
2.7. Ülke çapında yapılan ve/veya yapılması planlanan Entegre Havza Yönetim Planı çalışmalarında Sulak Alan Yönetim Planlarını dikkate almak.	2.7.1. İlgili kurum ve kuruluşlarla koordinasyon sağlanacak.	DKMPGM, DSİGM, ÇYGM		2011-2015	
2.8. Özel sektörün, sulak alan yönetim planlaması hazırlık ve uygulama süreçlerine etkin olarak katılımlarını sağlamak.	2.8.1. Özel sektörün ilgi grubu olarak yer aldığı sulak alanlarda özel sektör ile projeler gerçekleştirilecek.	DKMPGM		2012-2015	

3.SEKTÖREL BASKILAR

Faaliyet Hedefi	Faaliyet	Kim(ler)	Destekleyecek Kurum(lar)	Ne zaman	Diğer İhtiyaçlar
3.1. Tarımsal faaliyetlerden doğan olumsuzlukları azaltmak.	3.1.1. Doğa dostu tarım uygulamalarının envanteri çıkarılacak.	TKB	DKMPGM	2011	
	3.1.2. Envanter yardımı ile sulak alanlarda doğa dostu tarım yapılan alanlar belirlenecek.	DKMPGM	TKB	2012	
	3.1.3. Başta Ramsar Alanları olmak üzere uluslararası öneme sahip sulak alanlarda doğa dostu tarım uygulamaları yaygınlaştırılacak.	DKMPGM	TKB, ÖÇKK, DSİ, Tarımsal Destekleme ve Yönlendirme Kurulu	2011-2015	
	3.1.4. Sulak alanlarda geleneksel balıkçılığın sürdürülebilirliği teşvik edilecek.	TKB	DKMPGM, ÖÇKK	2011-2015	
3.2. Madencilik faaliyetlerden doğan olumsuzlukları azaltmak.	3.2.1. Madencilik uygulamalarında (taş ocakları, turbalık alanlar gibi) sulak alanların öneminin dikkate alınması için işbirliği yapılacak (ÇOB, ETKB)	DKMPGM, ETKB	Valilikler, İl Özel İdareleri	2012-2015	
3.3. Su kaynakları üzerinde planlanan enerji ve su temini projelerinde sucül ekosistemlerindeki değişimleri ortaya koymak.	3.3.1. En az 1 (bir) pilot alan belirlenecek	DKMPGM	STK, USAK-TÇG	2011	
	3.3.2. Belirlenen alanda araştırma yapılacak	DKMPGM	üniversite, tübitak	2012-2015	
3.4. Sulak alanlarda Turizm baskısının azaltılmasına yönelik tedbiri almak.	3.4.1. Turizm baskısı olan alanlar tespit edilecek	DKMPGM	KTB	2012	
	3.4.2. Öncelikle Ramsar Alanlarında olmak üzere uluslararası öneme sahip sulak alanların etrafında ekoturizm faaliyetleri desteklenecek.	KTB	DKMPGM	2011-2015	
	3.4.3. Türkiye'nin Turizm Stratejisinin hazırlanması sürecinde Ramsar ve uluslararası öneme sahip sulak alanlara ilişkin tedbirlerin göz önünde bulundurulması için çalışmalar yapılacak. (strateji tarihine bakılacak)	DKMPGM	KTB	2011-2015	
3.5. Sanayi ile ilişkili projelerde sucül ekosistemlerin ekolojik özelliklerinin devamlılığını sağlamak.	3.5.1. Sulak alanlara atıksu deşarjı olan Sanayi Tesislerinin arıtma tesislerinin kurulması sağlanacak.	DKMPGM, ÇYGM	Valilikler, İl Özel İdareleri, Belediyeler	2011-2015	
	3.5.2. Bu konuda yapılan denetimleri sıklaştırmak	DKMPGM, ÇYGM	Valilikler, İl Özel İdareleri, Belediyeler	2011-2015	

3.6. Bayındırlık, Ulaştırma ve benzeri alt yapı faaliyetlerinin sulak alan ekosistemleri üzerine olan etkilerini belirlemek.	3.6.1. En az 1 (bir) pilot alan belirlemek	DKMPGM	STK, USAK-TÇG	2011	
	3.6.2. Belirlenen alanda araştırma yapmak	DKMPGM	üniversite, tübitak	2012-2015	

4. SULAK ALANLAR KONUSUNDA İLETİŞİM, EĞİTİM, KATILIMCILIK VE BİLİNÇLENDİRME (CEPA)

Faaliyet Hedefi	Faaliyet	Kim(ler)	Destekleyecek Kurum(lar)	Ne zaman	Diğer İhtiyaçlar
4.1. 2011 yılı sonuna kadar Ulusal CEPA eylem planını hazırlamak ve USAK onayına sunmak.	4.1.1. Ramsar CEPA eylem planı incelenecek	DKMPGM	WWF-TR	2012	
	4.1.2. Bir taslak plan oluşturulacak	DKMPGM	WWF-TR	2012	
	4.1.3. Taslak plan incelenecek ve değerlendirilecek	USA-K-TÇG	WWF-TR	2012	
	4.1.4. Plan USAK toplantısında sunulacak	DKMP		2012 yılı sonuna kadar	
4.2. 2011-2015 Ulusal Sulak Alan Stratejisini 2011 ve 2012 yıllarında hedef gruplara tanıtmak.	4.2.1. Hedef gruplar belirlenecek	USA-K-TÇG		2012-2013	
	4.2.2. Eğitim programı oluşturulacak	DKMPGM		2012-2013	
	4.2.3. Eğitim toplantıları ile stratejinin tanınması sağlanacak	DKMPGM		2012	
4.3. Dünya Sulak Alanlar Gününün Ulusal ve Yerel ortamda etkin olarak kutlanabilmesi için çalışmalar yapmak.	4.3.1. Kutlamaların her yıl düzenli yapılması sağlanacak.	DKMPGM		2011-2015	
	4.3.2. İlgili gruplarına günün kutlanılmasında yardımcı olacak doküman ve materyal gönderilecek	DKMPGM	STK	2011-2015	
	4.3.3. Gün çerçevesinde sempozyumlar düzenlenecek, sergiler açılacak, yarışmalar düzenlenecek	DKMPGM	STK	2012-2015	
	4.3.4. Yerelde yapılan DSAG organizasyonları ile ilgili olarak Bakanlığa Raporlama yapılacak	81 il müdürlüğü		2012-2015	
	4.3.5. İllerden gelen raporlar Çevre ve Orman Bakanlığı web sitesinde yayınlanacak	DKMPGM		2012-2015	
	4.3.6. Gün çerçevesinde ülkede üretilen materyaller Ramsar Büroya gönderilecek	DKMPGM		2012-2015	
4.4. Ülkemizdeki sulak alanların ulusal ve uluslararası düzeyde tanıtılmasını sağlamak	4.4.1. Ülkemizdeki sulak alanlar ve sulak alanlardaki uygulamalar ile ilgili kitap hazırlanacak ve dağıtılacak	DKMPGM		2012	
	4.4.2. Sulak alan belgeseli hazırlanacak	DKMPGM		2012-2013	
	4.4.3. Çeşitli görsel ortamlarda sulak alanlarla ilgili bilgilerin yayınlanması sağlanacak	DKMPGM	STK	2012-2015	

	4.4.4. Ramsarın 9. Taraflar toplantısında tanıtımı yapılan sulak alan tanıtım videosu ülkemize özel olacak şekilde hazırlanacak ve kamuoyuna dağıtılacak	DKMPGM		2012	
	4.4.5. Kısa metrajlı filmler hazırlanacak ve yayınlanacak	DKMPGM		2012	
	4.4.6. 2 yılda bir değişik illerde sulak alan sempozyumları düzenlenecek	DKMPGM		2011-2013-2015	
4.5. Ulusal Sulak Alan Merkezi kurulması ile ilgili çalışmalar yapmak.	4.5.1. Merkez kurulması ile ilgili yapılan çalışmalar derlenecek	USAK-TÇG		2012	
	4.5.2. Uluslararası benzer merkezlerin kurumsal yapıları incelenecek	USAK-TÇG		2012	
	4.5.3. Ülkemiz için uygun bir model oluşturulacak	USAK-TÇG		2012-2013	

5. RESTORASYON VE REHABİLİTASYON (İYİLEŐTİRME ve GERİ KAZANIM)

Faaliyet Hedefi	Faaliyet	Kim(ler)	Destekleyecek Kurum(lar)	Ne zaman	Diğer İhtiyaçlar
5.1. 2015 yılı sonuna kadar ekolojik karakteri bozulmuş sulak alanlar ve ilişkili habitatlarda ekolojik iyileőtirme çalışmaları yapmak.	5.1.1. Öncelikli alanları tespit ederek, teknik ve ekonomik olarak yapılabilir olanları belirlenecek.	USAK-TÇG		2012	
	5.1.2. Belirlenen alanlarla ilgili iyileőtirme planları hazırlanarak uygulanacak.	DKMPGM		2013-2015	

6. İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ VE SULAK ALANLAR

Faaliyet Hedefi	Faaliyet	Kim(ler)	Destekleyecek Kurum(lar)	Ne zaman	Diğer İhtiyaçlar
6.1. İklim değişikliğinin sulak alanlara olan etkilerinin azaltmak	6.1.1. İklim değişikliğinin sulak alanlara olan etkileri araştırılacak	DKMPGM		2011-2015	
	6.1.2. Etkilerin azaltılmasına yönelik tedbirler oluşturulacak	USAK		2011-2015	
	6.1.3. İklim değişikliğine uyum ve iklim değişikliğinin etkilerinin azaltılması ile ilgili ulusal çalışmalar sulak alan stratejisine entegre edilecek	DKMPGM		2011-2015	
6.2. Sulak alanların iklim değişikliği ile mücadelede işlevleri güçlendirilecek.	6.2.1. 2014 yılına kadar Karbon Yutağı olan turbalık alanların envanterleri yapılacak	DKMPGM		2015	
	6.2.2. Belirlenen alanlarda Sulak Alan Yönetim Planları hazırlanacak	DKMPGM		2011-2015	
	6.2.3. Yönetim Planlarına küresel iklim değişikliğinin etkilerini azaltma ve uyum ile ilgili faaliyetleri entegre etmek	DKMPGM		2011-2015	

7. KURUMSAL KAPASİTE

Faaliyet Hedefi	Faaliyet	Kim(ler)	Destekleyecek Kurum(lar)	Ne zaman	Diğer İhtiyaçlar
7.1 Sulak alan konusunda çalışan merkez ve taşra teşkilatlarını güçlendirmek.	7.1.1. Personel istihdamı sağlanacak.	DKMPGM		2012-2015	
	7.1.2. Eğitim verilecek.	DKMPGM		2012-2015	
	7.1.3. Ekipman desteği sağlanacak.	DKMPGM		2012-2015	
7.2 Sulak alan konusunda çalışan tüm kamu kurum ve kuruluşların, STK'ların, yerel yönetimlerin, özel sektörün, üniversitelerin restorasyon ve rehabilitasyon, çevresel akış, sulak alanların ekonomik değerlendirilmesi, iklim değişikliği ve sulak alanlar ve sulak alan yönetim planlaması ve benzeri konularda koordinasyon, işbirliği ve kapasitelerini geliştirmek.	7.2.1. Değişik hedef gruplarına yönelik eğitimler düzenlenecek.	DKMPGM		2012-2015	
	7.2.2. Örnek alanlara teknik geziler düzenlenecek.	DKMPGM		2014	
	7.2.3. Konu ile ilgili yayınlar hazırlanarak dağıtımı sağlanacak.	DKMPGM		2015	

8. STRATEJİNİN UYGULANMASI, İZLENMESİ VE DEĞERLENDİRİLMESİ					
Faaliyet Hedefi	Faaliyet	Kim(ler)	Destekleyecek Kurum(lar)	Ne zaman	Diğer İhtiyaçlar
8.1. 2011-2015 Ulusal Sulak Alan Stratejisinin uygulanmasını sağlamak.	8.1.1. Ulusal Sulak Alan Stratejisinin ilgili kurumların stratejilerine entegrasyonunu sağlamak üzere USAK'da karar alınacak.	USAK		2011	
8.2. Stratejinin izleme ve denetimini sağlamak.	8.2.1. 2011 yılı itibarı ile ilgili kurum ve kuruluşların teknik temsilcilerinin (stratejinin hazırlanması aşamasında görev alan) katılımları ile Teknik Çalışma Grubu kurulacak.	USAK		2011	
	8.2.2. Her yılsonunda değerlendirme toplantısı yapılarak, sonuçlar USAK'a sunulacak	USAK-TÇG		2011-2015	
8.3. Stratejinin uygulanmasına yönelik olarak ulusal ve uluslararası gerekli finans kaynaklarını sağlamak.	8.3.1. Stratejinin uygulanmasına yönelik ulusal bütçenin arttırılması konusunda çalışma yapılacaktır.	DKMPGM		2011-2012	
	8.3.2. Uluslararası kuruluşlar ve özel sektör nezdinde destek aranacak.	DKMPGM, STK		2012-2015	

KISALTMALAR	
ÇYGM:	Çevre Yönetimi Genel Müdürlüğü
DKMPGM:	Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğü
DSİGM:	Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü
KTB:	Kültür ve Turizm Bakanlığı
STK:	Sivil Toplum Kuruluşu
TKB:	Tarım ve Köy İşleri Bakanlığı
USAK:	Ulusal Sulak Alan Komisyonu
USAK-TÇG:	Ulusal Sulak Alan Komisyonu- Teknik Çalışma Grubu